

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
Central Bureau of Statistics
دائرة الإحصاء المركزية

אורייניות פיננסית ככלי להעצמה ולקידום שוויון מגדרי

יפית אלפנדרי, מנהלת תחום בכיר כלכלה מגדרית וחברתית
לשכת הסטטיסטיקן הלאומי, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

מצגת במסגרת כנס בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים,
משנים מציאות-עשור לאמנת זמינות פיננסית

17/6/2026

האם קיים בישראל שוויון מגדרי?

הסיבות המרכזיות לחוסר שוויון מגדרי בישראל

פער שכר מגדרי 23%
בשכר לשעה
שאף התרחב בישראל
משנת 2020

האחריות על תחזוקת
הבית והטיפול במשפחה
לרוב אצל נשים (עבודה
שהיא לא בשכר).
גברים בבית לרוב אחראים
על תיקונים קטנים ו-40%
מהם מנהלים את תקציב
משק הבית

תת ייצוג של נשים
במוקדי קבלת החלטות
במגזר העסקי והציבורי

מה במצגת?

- מעט על הלמ"ס והיחידה לכלכלה מגדרית חברתית
- על הקשר בין אוריינות פיננסית לבין מגדר:
  - מי יודעת מה? ומהם הפערים בידע?
  - מה עושים עם הידע?
  - למה גורם המחסור בידע?
- הרצף בין אוריינות פיננסית לבין אלימות כלכלית - מצבי הקיצון של פגיעה כלכלית
- אלימות כלכלית – הגדרות ואתגרים מרכזיים
- מדידה של אלימות כלכלית בישראל- סקר ביטחון אישי ומחקר נשים וחובות
- אמנות בינלאומיות וסיכום

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס)

המידע מופק בהתאם
לתקנים של הארגונים
הבין-לאומיים

(האו"ם, קרן המטבע העולמית, OECD)

בליווי
המועצה
הציבורית
לסטטיסטיקה

סמכות
מתוקף
פקודת
הסטטיסטיקה

גוף מאובטח
כתשתית
מדינה
קריטית

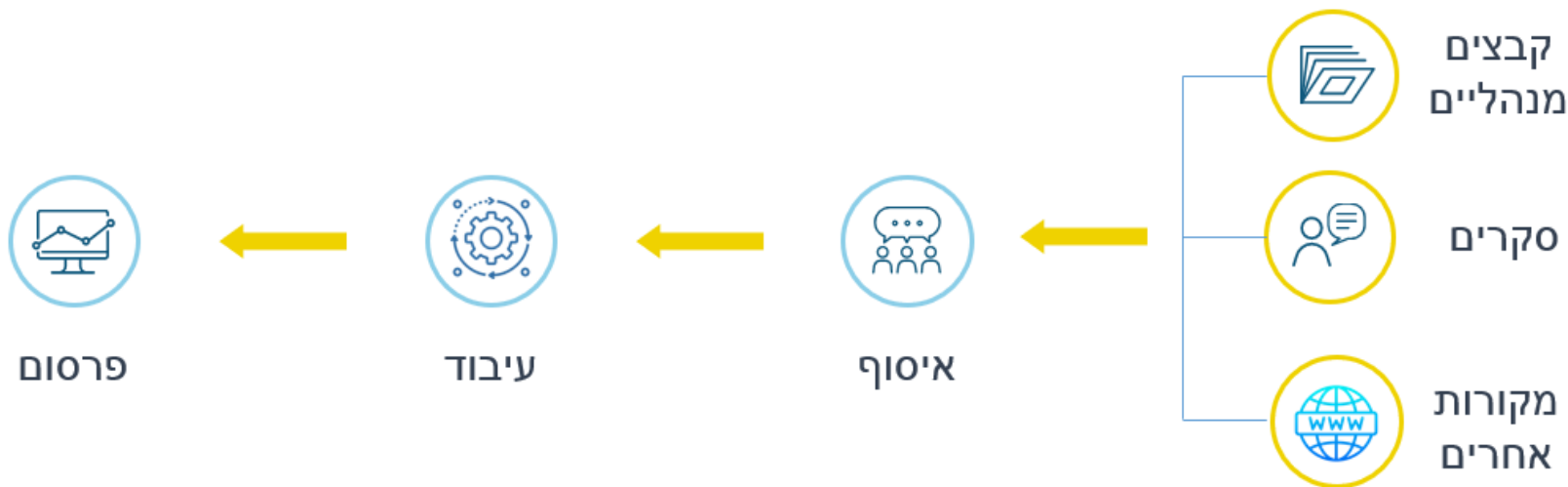

גוף מקצועי
ועצמאי
במשרד ראש
הממשלה

יעוד

ארגון ממשלתי עצמאי ומקצועי, שאחראי על הסטטיסטיקה הרשמית של מדינת ישראל. הלמ"ס מספקת מידע סטטיסטי ונתונים עדכניים, איכותיים ואמינים למגוון משתמשים בארץ ובעולם.

פעילות הלמ"ס

המידע הנאסף הוא הבסיס לסטטיסטיקה הרשמית של מדינת ישראל

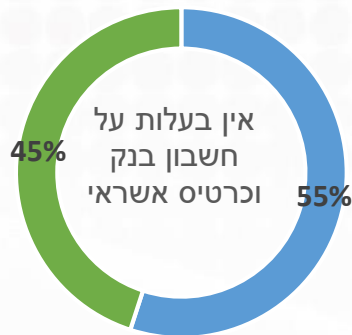
היחידה לכלכלה מגדרית וחברתית

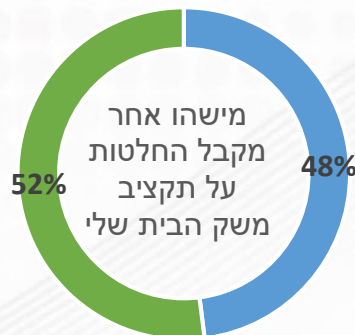
- נושא גיוון והכללה נמצא במרכז סדר היום בשיח הציבורי, בזירה הלאומית והבינלאומית וביתר שאת בעשור האחרון.
- יש קשר ישיר בין צמיחה כלכלית ובין צמצום פערים חברתיים וכלכליים.
- היחידה לכלכלה מגדרית וחברתית קיימת בלמ"ס כשנתיים ועוסקת בסטטיסטיקה של אוכלוסיות מודרות ומוחלשות, פיתוח מדדים והנגשה מתקדמת (באמצעות הקמת דשבורדים, בניית מדדים וביצוע מחקרים) של המידע עליהן.

על הקשר בין אוריינות פיננסית לבין מגדר

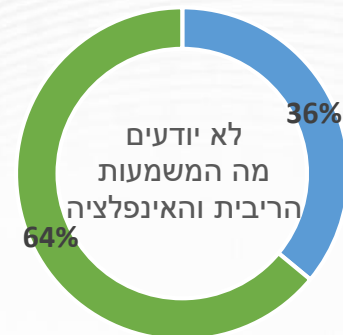
(נתוני סקר חברתי 2024)

■ גברים ■ נשים

■ גברים ■ נשים

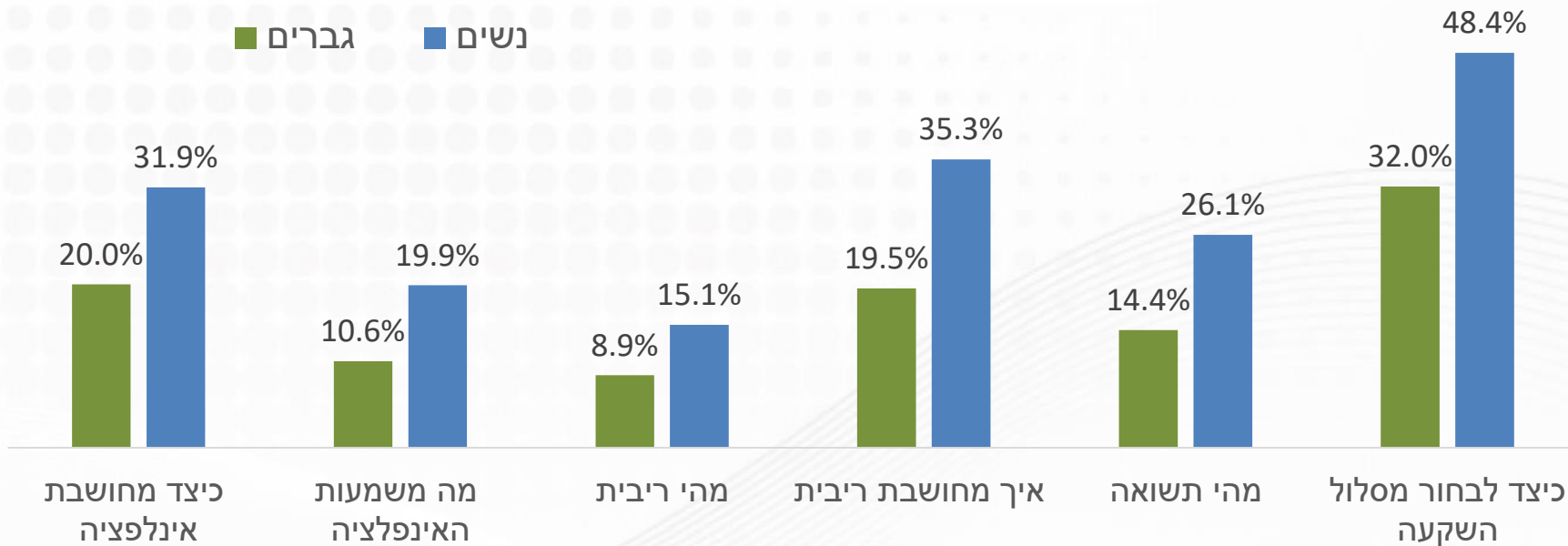

■ גברים ■ נשים

אוריינות פיננסית ככלי להעצמה ולקידום שוויון מגדרי

מי יודעת מה על כסף ופיננסים?

שיעור הנשים והגברים שלא יודעות.ים...
סקר חברתי 2024

בעלות על מוצרים פיננסיים (סקר חברתי 2024)

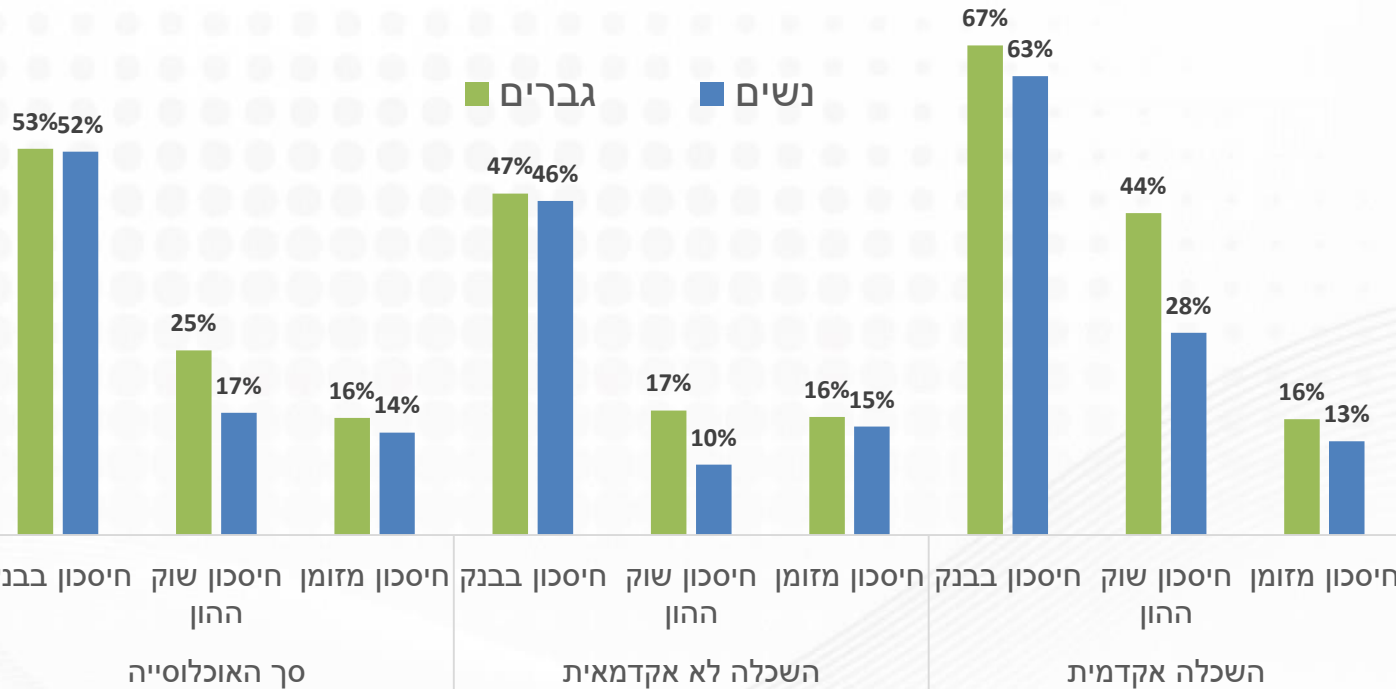
לא שייכים לשוק העבודה		מועסקים		
נשים	גברים	נשים	גברים	
86.7%	90.1%	98.1%	97.8%	חשבון עו"ש
66.3%	75.0%	90.9%	88.9%	כרטיס אשראי
33.8%	33.9%	80.8%	76.0%	חיסכון פנסיוני

השכלה אקדמאית		השכלה לא אקדמאית		
נשים	גברים	נשים	גברים	
98.0%	98.9%	91.5%	93.9%	חשבון עו"ש
93.7%	96.3%	74.7%	79.5%	כרטיס אשראי
81.9%	83.3%	52.2%	54.3%	חיסכון פנסיוני

לנשים יש פחות מוצרים פיננסיים

מי חוסכת והיכן?

האם יש חיסכון והיכן? סקר חברתי, 2024

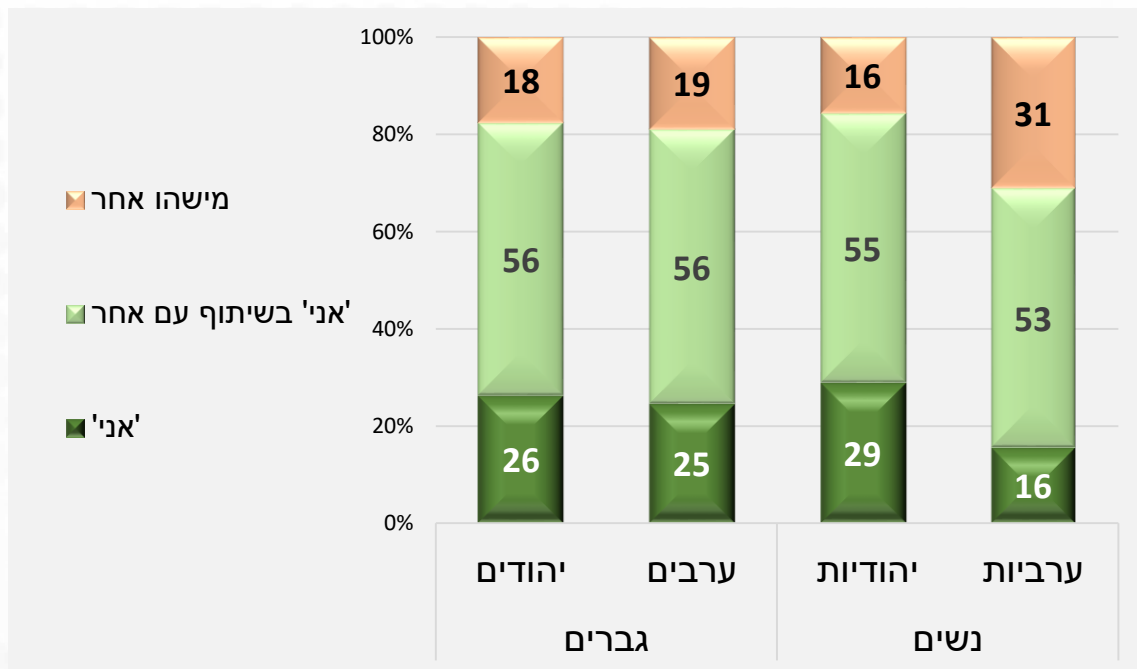

נשים חוסכות פחות מגברים, בעיקר בשוק ההון.

נשים אקדמאיות חוסכות פחות מגברים אקדמאים בכל אפיקי ההשקעות השכיחים

אחריות על קבלת החלטות פיננסיות

מי אחראי לקבלת החלטות יומיומיות בנוגע לכסף במשק הבית שלך?

- נמצאו שיעורים דומים בקרב גברים יהודים וגברים ערבים.
- יהודיות יותר מערביות אחראיות לקבל החלטות.
- 31% מהערביות אמרו כי לא הן האחראיות לקבל החלטות כספיות אלא מישהו אחר, לעומת 16% מהיהודיות.

ציר ההסלמה של המחסור בידע כלכלי ופיננסי

אלימות פיזית

פגיעה בגוף,
ביטחון אישי ושליטה
באמצעות כוח פיזי

אלימות כלכלית

שליטה בכסף ובמשאבים,
מניעת גישה, הפחדה כלכלית,
ואיומים כלכליים,
בידוד כלכלי

חוסר ידע פיננסי וכלכלי

חוסר הבנה של כסף,
משאבים
והתננהלות כלכלית

אורייניות פיננסית ככלי להעצמה ולקידום שוויון מגדרי

אלימות מגדרית כלכלית במערכת הזוגית

אתגר מדידה

אין דיווח לגורמי האכיפה
הגדרות לא ברורות –
שאינן מעוגנות בחוק,
אולם גם ברמה
הפרקטית

של

תוצאה

שליטה בבן/בת הזוג
באמצעות כסף
ניתוק מהעולם החיצון
מניעה של צרכים
בסיסיים

תופעה

מניעת קבלת החלטות
כלכליות
דרישה להצדיק כל הוצאה
האשמות לא מוצדקות
בבעיות כספיות
מניעת מידע וניידה למידע

ובכל זאת, כיצד ניתן למדוד את התופעה?

40% ממקרי האלימות
הפיזית מתחילים
באלימות כלכלית
(Adams, Littwin and
Javorka, 2019)

שליטה בהכנסות
התערבות בעבודה של בן/בת
הזוג
שליטה על כספי משק הבית

מדידת אלימות בזוגיות החל מ-2026

בסקר ביטחון אישי, בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

3%

מניעת גישה עצמאית למידע על הכספים והנכסים המשותפים, כגון: הסתרת הסיסמה לאתר חשבון הבנק

פיקוח על ההוצאות שלך ועקבו אחריהן

מניעת שימוש עצמאי בכספים ובנכסים המשותפים, כגון: מניעת גישה לפעולות בחשבון הבנק המשותף או לשימוש בכרטיסי האשראי

איסור או מניעה לעבוד

יצירת חובות על שמך ללא ידיעתך או בניגוד לרצונך

דיווח:
משטרה, חברים,
משפחה, שירותי רווחה,
מרכזי סיוע, גורמי
בריאות

בזק:
נפשי, לימודים, עבודה,
גוף, חברתי

שכיחות נמוכה

אלימות פיזית:
סטירות, דחיפות, חנק,
מכות, איום בנשק

אלימות מינית:
כפייה, השפלה

אלימות נפשית:
זלזול, השפלה, ריחוק
חברתי, מעקב,
התעלמות, קנאה
והאשמה

שכיחות גבוהה

אלימות כלכלית:
מניעת גישה למידע או
כסף

מחקר:

בחינת הקשר של נשים נשואות בין דיווחים על אלימות במשפחה לרווחה לבין צבירה של חובות ברשות האכיפה והגבייה

אוכלוסיית המחקר

נשים נשואות שפנו לשירותי הרווחה בשנת 2022 על רקע אלימות פיזית במשפחה. נשים נשואות הרשומות ברשות האכיפה והגבייה בסטטוס "חייבת פעילה" כלומר יש נגדה תיק בהוצאה לפועל בעקבות חוב שלא שולם.

קובצי נתונים

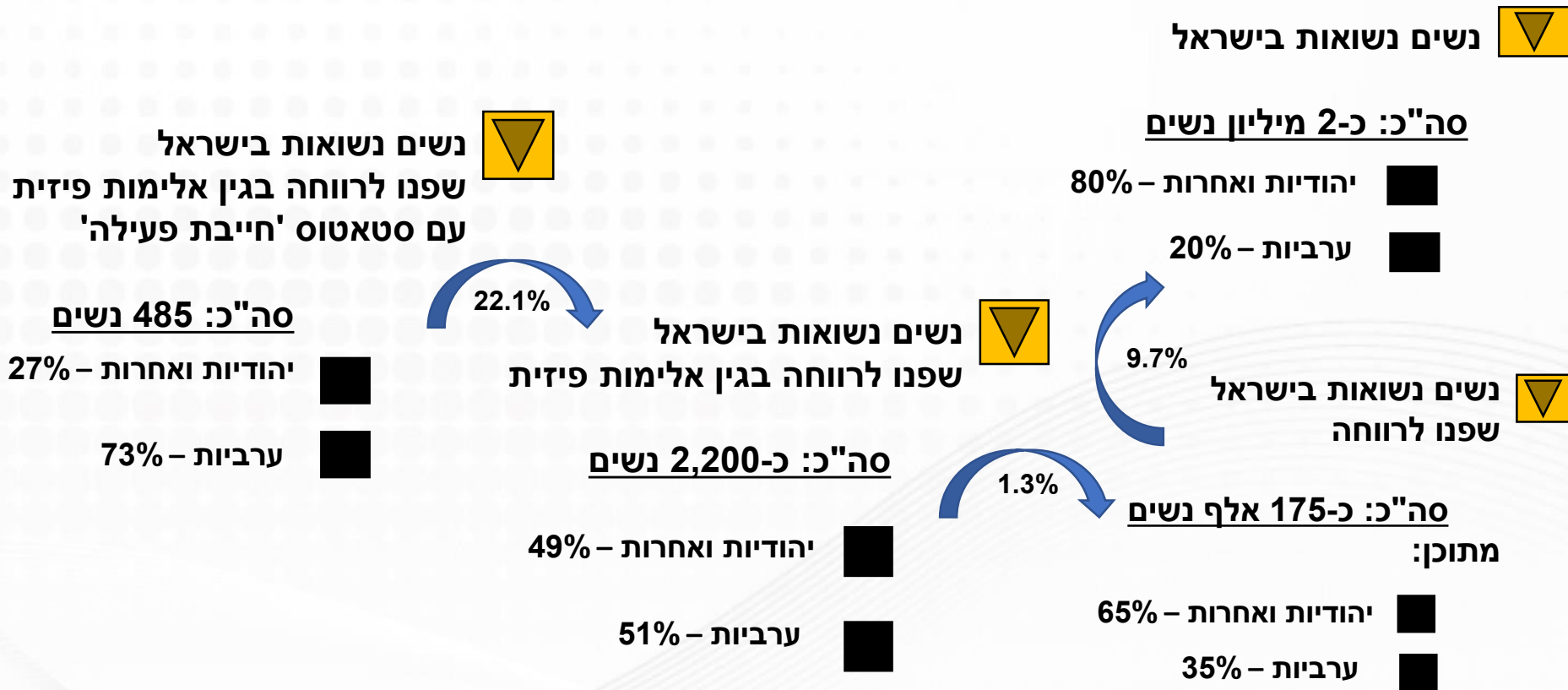
- נתוני משרד הרווחה, קובץ מס"ר
- רשות האכיפה והגבייה, סטטוס תיק פתוח או סגור
- מרשם האוכלוסין- מאפיינים דמוגרפים
- קובץ מס הכנסה- מאפייני תעסוקה ושכר
- מרשם השכלה

מטרת המחקר

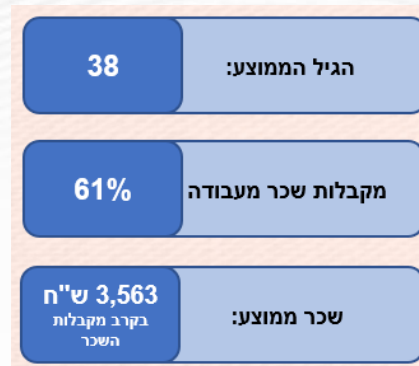
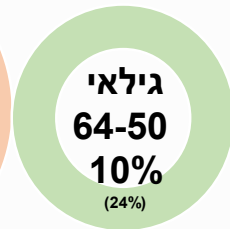
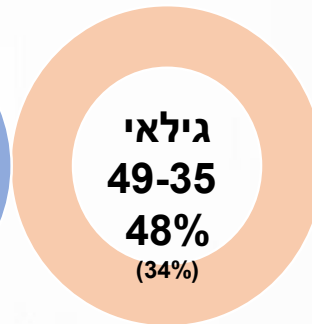
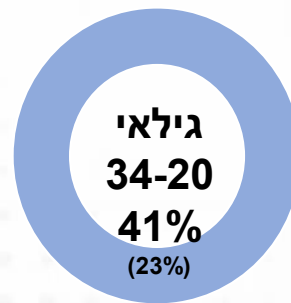
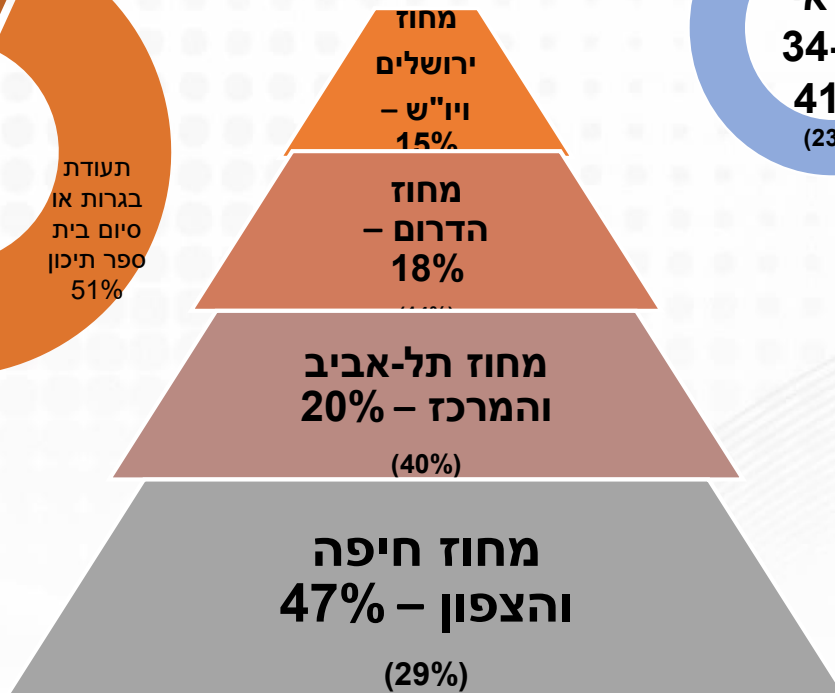
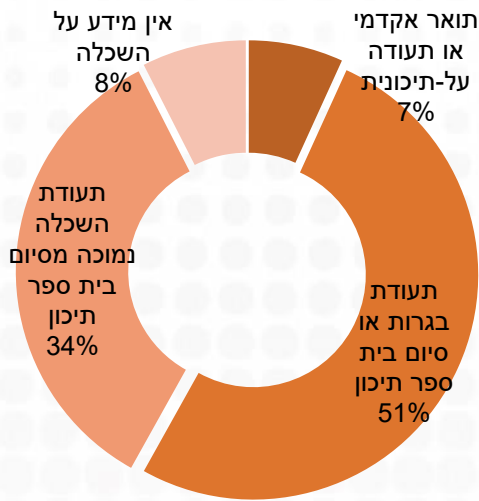
חקירת הקשרים בין מצוקה כלכלית, פניות לרווחה ומאפיינים אישיים או משפחתיים לבין התפרצות אלימות זוגית לצורך הבנת הדינמיקה של אלימות זוגית וצמצום התופעה

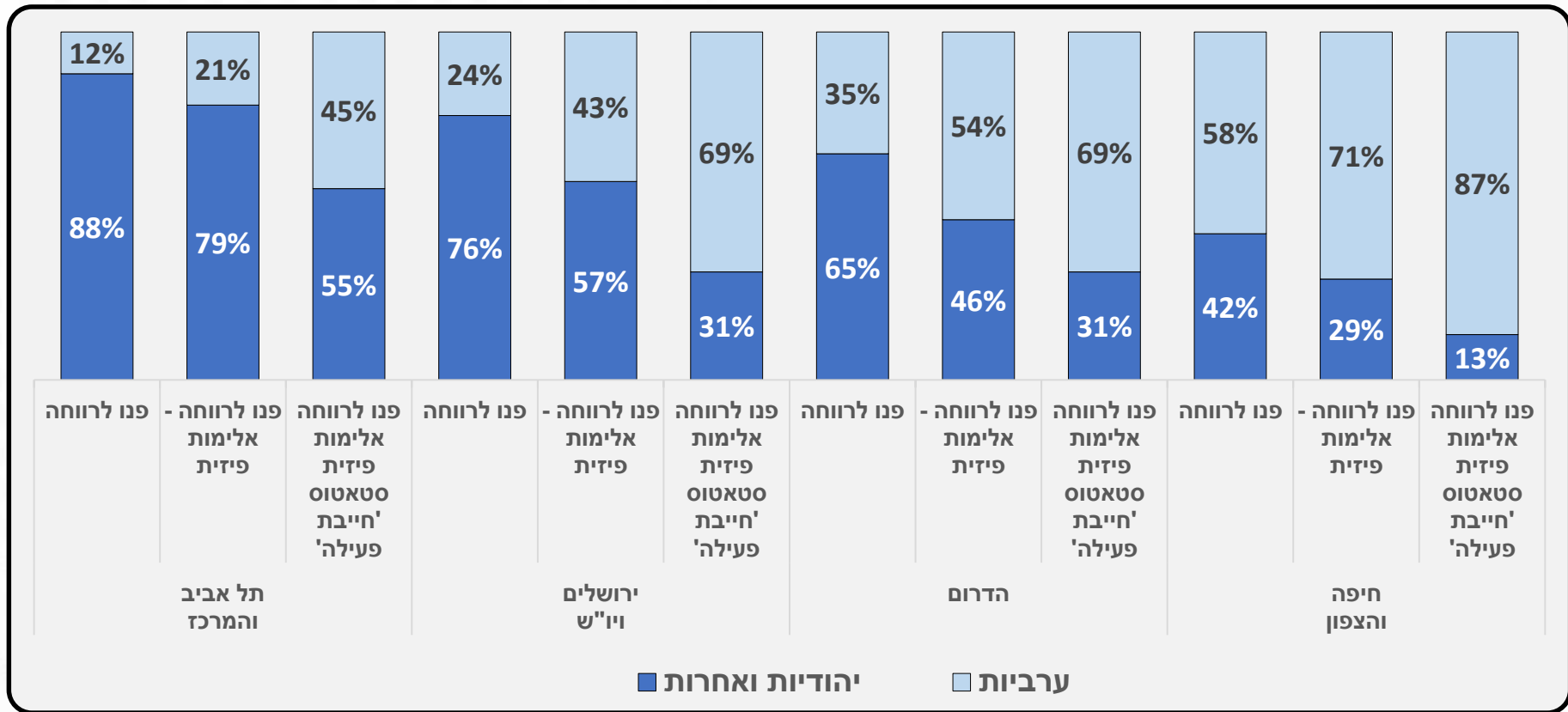
נשים וחובות – ממצאים ראשוניים

מאפייני הנשים שפונות לרווחה בגין אלימות פיזית עם חובות

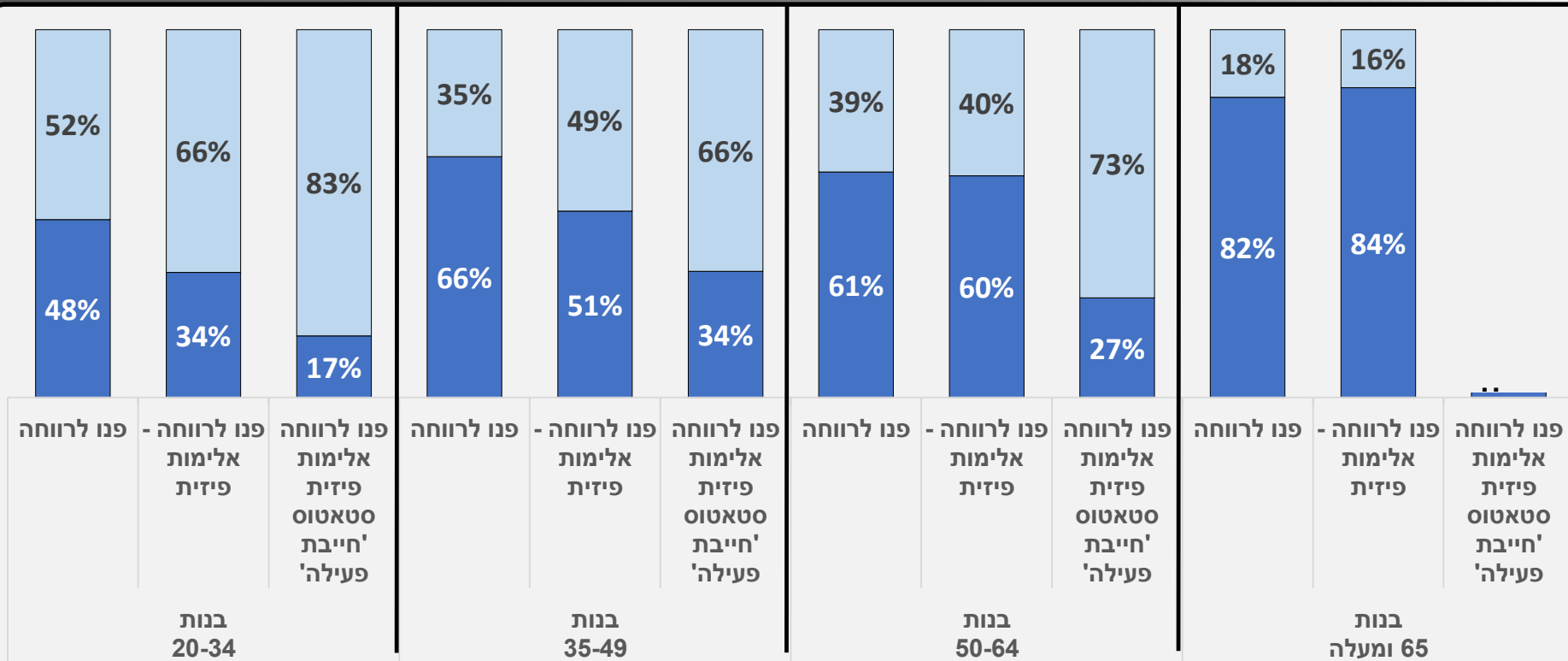

נשים וחובות, לפי מחוז מגורים

אורייניות פיננסית ככלי להעצמה ולקידום שוויון מגדרי

נשים וחובות, לפי קבוצות גיל (בנות 20 ומעלה)

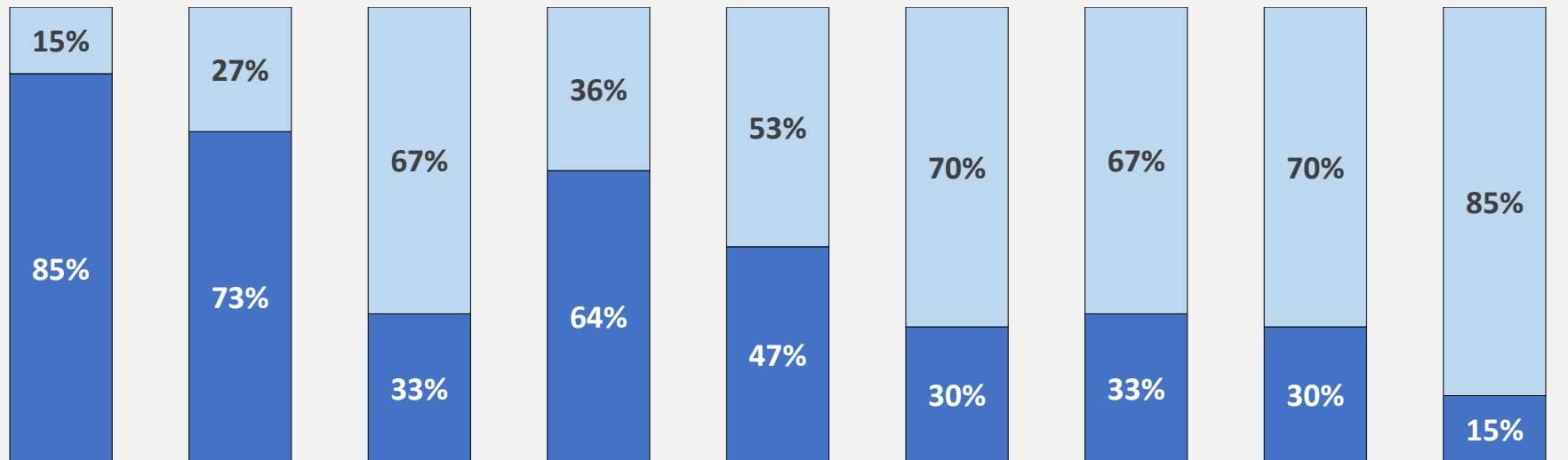

יהודיות ואחרות

ערביות

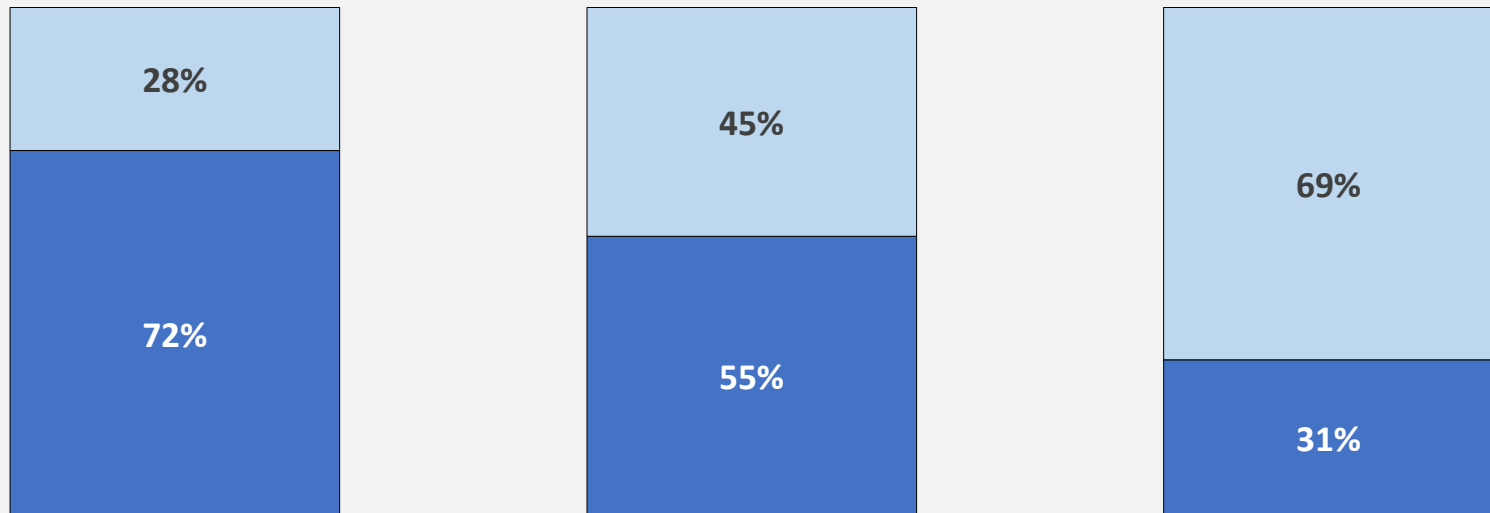
אורייניות פיננסית ככלי להעצמה ולקידום שוויון מגדרי

נשים וחובות, לפי רמת השכלה (בנות 25-69)

■ יהודיות ואחרות ■ ערביות

נשים וחובות, לפי סטטוס מקבלות שכר מעבודה

פנו לרווחה

55% מקבלות שכר מעבודה

פנו לרווחה -

אלימות
פיזית

64% מקבלות שכר מעבודה

פנו לרווחה

אלימות
פיזית
סטטוס
'חייבת פעילה'

61% מקבלות שכר מעבודה

■ יהודיות ואחרות ■ ערביות

אורייניות פיננסית ככלי להעצמה ולקידום שוויון מגדרי

אמנות בינלאומיות

SDG יעד 5 – קידום
שוויון מגדרי (2015)

מיגור כל צורות
האלימות כלפי כל
הנשים והנערות
במרחב הציבורי
והפרטי, כולל סחר,
ניצול מיני וסוגי ניצול
אחרים.

חיסול כל התנהגות
פוגענית, כמו נישואין
מוקדמים של ילדות
בכפייה וכן מילת נשים

בעלות ושליטה על
קרקעות ונכסים

אמנת איסטנבול
(2014)

הגדרת אלימות כלפי
נשים - כל מעשה של
אלימות מבוססת
מגדר הגורם או העלול
לגרום לנשים נזק או
סבל פיזי, מיני,
פסיכולוגי או כלכלי

קביעת סטנדרטים
(מניעתיים, מדיניים
ומשפטיים) למניעה
וטיפול באלימות

שליטה במשאבים
כלכליים אינה רק
סוגיה פיננסית – היא
סוגיה של כוח, שוויון
וזכויות אדם

החלטת האום 1325
(2000)

הכרה בהבדלים
המהותיים בחוסר
השוויון בין ביטחון של
גברים וביטחון של
נשים, המתבטאים
באלימות כלפי נשים
וילדות, בשליטה על
משאבים, בעמדות
כוח וקבלות החלטות
ובפגיעה בזכויות
אדם. יש להכיר
במיקומם של גברים
ונשים כשותפים ולא
כקורבנות.

הצהרת בייג'ינג
(1995)

העצמת נשים
והכללתן המלאה
על בסיס שוויוני
בכל תחומי החברה,
כולל השתתפות
בכל תהליכי קבלת
החלטות ובנגישות
לעמדות כוח,
עקרונית למימוש
שוויון, התפתחות
ושלום.

ידע פיננסי מעצים ומקדם עמדות השפעה וכוח

ידע פיננסי מקדם ומאפשר לקבל החלטות נכונות,
ליצור ערך ולהוביל לאחרים

כסף זה כוח

כסף מעניק חופש,
השפעה וביטחון

ידע זה כוח

ידע פותח את
החשיבה ומרחיב אפשרויות

- ידע
- ביטחון
- בחירות
- השפעה
- חופש

- חלומות
- מטרות
- תכנון
- פעולה

- כלכלה
- השקעות
- תכנון פיננסי
- מנהיגות
- חופש כלכלי

עמדת כוח והשפעה

עושר וחופש

ידע

כשנשים יודעות - כולנו מתקדמים

דרך ידע והבנה,

נשים ביחד סוף

לאי השוויון המגדרי בחברה

yafita@cbs.gov.il